

N°. 6.

Firmdenā 9. (21.) Februar

1870.

Maksa par gaddu 1 rubl.

Rahditajs.

Celšsemmes sinas. No Rihgas: gubern. waldischanas sluddinašchana pahr magasihnahm. — pahr schihdu behgtem, — muischas pahrdobšchana. No Rehsterburgas: kibnas wehstneeki, — Komissarow-Kostromskoi. No Wentespils: pahr juhrneeku skohlu.

Ahrsemmes sinas. No Berlīnes: Pruhšchu landagš beigtš, — berdribas walstu runnas-deena eefahla. No Londones: runnas-deena eefahla. No Parišes: Roschfora deht dumpojahš. No Chstreibijas: pahr Dalmazijas dumpi. No Robnas: lenzihles darrischanas. No Konstantinopeles: Egiptes wize-tehnina kuggi aišwesti no Franzijas us Konstantinopeli.

Zittas jaunās sinas. No Rihgas: jausmas pahr semmes-trihzešchana. No Rehsterupes: pahr šepkawibu. No Wilnas: wilsti šaplesušchi 2 bepruus. No Warschawas: pahr auksto seemu. No Berlīnes: pahr labbadarritaju bahgā seemas laita.

Jaunalahš sinas. Kā Latweešchi, Lihwi un Eggauni dšimtbuščhanā krittušchi. Jauni mehšli (subri) preešč tihumeem un plawahm, to par „sošfortimiteem“ nofauz. Rehteris un Tšhaulste. Bil aštri žiwilifazija sawu žellu štaiga. Atbildes.

Veeliktumā. Kubka purwis. Dehla bitde. Grahmata, to Šchiz Lahjens par „Šwingulijaja un Pintiika“ šarunnaschanošs Rehščam Lauwinam rakštijis. Šcherenga drohšč prahtš. Šsluddinaschanas.

Celšsemmes sinas.

No Rihgas. Widsemmes gubernijas awiše N° 14 f. g. Widsemmes gubernijas waldischana is-sluddina tohs no Widf. semneeku kommissiones šagabdatus un no Baltijas generat-gubernatora apstiprinatus preeščkrastus pahr semneeku draudšchu labibas-magasihnahm, un naudas-krahjumeem, — ša tee jawalda un ša wišš ruktšs jafarakšta, us šo wiššu munsteri preeščšā teel rakštiti, ša tahš grab-matas jaeedalla.

— Widf. Hofgericht-teesā 17tā, 18tā un 19tā Merz f. g. uhtrupē pahrdohš Rosenbel muischu, kas irr Rihgas kreisē un Straupes draudšē.

No Rihgas. Ahrsemmes leela dalka schihdu eegaddijusehs, kas no mušfu waktara pufšes gubernijahm bes rittigahm žella-passehm tur eegahjuschi un, kad

teem pahrtikka peetruhtuse ilgati tur usturretees, gahjuschi pee mušfu augsta Keisera wehstneekem, palibšibu lubgtees. Tadeht us walšs celšchigu buščhanu ministera pawehli Widsemmes gubernators, sinnamu darra teem, šam to sinnaht waijaga, ša ar teem schihdeem, kas bes rittigahm passehm us ahrsemmi ees, ittin zeeshchi darrihš pehž teem likkumeem, kas dohti pahr passehm un behgtem. (Walšs liff. XIV. gr. 297 liff.) Tee liffumi šalka tā: „Kad bes liffumšs nofazzitas wehleschanas us ahrsemmehm išeet schihdi, kas Kreewu semmes pawalstneeki, tad tee pawiffam teel isštumti no Kreewu pawalstneezibas ahrā un teem aisleegts šchahš keiseriskas walšs rohbeschās atpalkat greestees. Kas šcho aisleegšchana pahrlahptu, tee pehž šohda-liffumeem §§ 354 un 1220 tišš štrahpeti. Tee schihdi, kas bes rittigahm passehm us ahrsemmi gahjuschi un tadeht no Kreewu semmes pawalstneezibas isštumti, teel pehž mušfu faderreschanas ar ahrsemmes waldischanahm, mušfu rohbeschu teeshahm nodohi, par wasankeem nofazziti un peederrigahm guberniju waldischanahm peefuhtiti, lai tahš winnaus pehž šohda-liff. 1217 liff. štrahpe.

No Wentespils. 26tā Janwar deenā šē eefwehtija šo jaunu juhrneeku skohlu. Šanahza us šo labš leels pulšs aizinatu weesu, prohti, no pilšfehtas waldineekem, lohpmanneem, škohlimeistereem un zitteem šchē buhdameem kuggu kapteineem. Šchahš škohlas walditajs, kollegien-affessors Wühlenstein šawā runnā isštahštija, šo libdž šchim waldischana jau darrijuse, juhrneeku škohlas wairedama un šelmedama, un darrija sinnamus tehs liffumus, kas ihpashchi preeščš chahš juhrneeku škohlas dohti.

Sawu runnu winsch pabeidsa, firfnigi pateidams augstai waldischanai, kas sekme labbas leetas, lam Deewa palihgs un baggata fwehtiba netruhlfoht. Pehz tam muhsu mahzitajs ar firfnigeem wahrdeem pamahzija, pee wiffahm leetahm luhfoht no semmes us augschu un tad ar Deewa luhgschanu pabeidsa. — Pehz turreja gohda-maltiti, fur augstam Keiseram un dascheem zitteem kungeem weffelibas usdsehra. — Schinni skohlâ jau taggad irr 12 mahzekli.

No Wehterburgas. Kihneeschu wehtneeki fchê jau atnahkufchi un fawa kohrteta balkonâ tee uszehlufchi sawu leelu trihskantigu djelteno karrogu, lam Kihneeschu walsts-sihme, sillais pubkîs, ussîh-mehths. 4tâ Febr. tohs ar ihpaschu zeremoniju laidischocht Keiseram preefschâ.

— Keisera glahbejs, kornets Komissarow-Kostromskoi 30tâ Janwar effoht eezelts par leitnantu. — Wehl arween teel nauda lassita, ar to par tautas-pateizibu winnam muischu pirkt. Lihds 1mo Janw. f. g. sanahkufchi 84,680. rubl. 86 $\frac{1}{2}$ kap.

Ahrsemmes sinnas.

No Berlins. 12tâ Februar ministeru presidente grahfs Bismark Pruhfchu landagu pabeidsis. 14tâ Februar atkal tepat eefahzajs wiffas seemet-Wahzsemmes beedribas runnas-deena, to pats keh-ninsch ar sawu eefahkuma-runnu apweizinajis un runnas-kungus mihligi paslubbinajis, uszihrtigi strah-dahd tehwu semmei par fwehtibu.

No Londones. 8tâ Februar jeb muhsu 27tâ Janwar Englande sawu runnas-deenu jeb parlatenti eefahla. Bet kad kehniaene patte ne-effoht ihsti weffela, tad ihpascha kommissione to tâ nosauktu eefahlschanas-jeb trohna-runnu kehniaenes wahrda turrejuse. No schahs runnas tas wehrâ leekamajs tas, ka Englande ar wiffahm ahrsemmes waldischanahm labbâ meera un fatizzibâ dsihwojocht un wiffi us winneem turroht labbu prahtu. Tad nu warreschoht winni paschi meerigi sawas semmes kohpt un neaiskaweti pah to ruhpetees, ka pee winneem wiffas leetas noteel pa kahrtahm. Waijagocht gah-dahd, ka Thru semme grunte-buhfchana un grunte-eemantoschana pee wiffahm kauschu kahrtahm buhtu eefpehama un t. pr.

No Parihses. Râ jau sawâ 5tâ Nri. jaunakajâs sinna's effam peeminneuschu, ka Parihse trohlnis fazehlees, tâ irr. Wifs tas notizzis 'ta runnas-wihra Roschfor labbad, jo laudis dumpigi buhdami, fcho sawu galwineeku warren aisstahw. Winni tai peeminnetâ wakkara bij sapulzejuschees sawâ sapulzes nammâ un us Roschforu sawu galwineeku gaidija nepazeetigi, jo wiffi jau sinnaja, ka tam zeeuma fohds nospreests un ka polizeja winnu grahbs, fur til rohlâ dabuhhs. Tapehz jau arri polizejas fullaini pee ta sapulzes namma us winna gaidija, tâ apgehribuschees, ka tohs newarreja pasiht, kas winni tahri. Ap pullsten 8 laudis fah-

kufchi fleegt: „Lai dsihwo Roschfors! Lai dsihwo republika!“ Polzejneeki nu sinnajuschu, ka winnu gaidamais atbrauzis; gahjuschu teem wahgeem flahd, Roschforu fanehmuschi un aiswedbuschi probjam. Tas til ahtri notizzis, ka lamehr laudis to atflahrtuschu, jau wifs bijis padarrihts. Tad nu laudis pehzal ar leelu trohlni dewuschees passat pa tuhstoscheem, fahkufchi fleegt un dumpotees un barrifades taifihd us eelahm, preefsch ka wiffaem brauzejeem atnehmuschi wahgus. Polizejas saldati schahs barrifades drih ispohtija, kad nekas pretti neturrejajs; bet zittâ nakti atkal wifs leeliski no jauna zehlees kahjâs un tad arri affins-isleeschanas naw truhkufchas. Woi ar to ween wifs pee meera paliks, to wehl newarroht wis sinnaht, jo Parihsenecki effoht dikti fahkufchees us waldischanu. Dauds fungi, kas waldischanai prettineeki, teekoht ismekleti un winnu dsihwoftos useetoht tahdus raffus, to til pee dumpineekem ween warr atrast. — Raffta, ka taggad effoht wiffi meerigi.

No Chstreffijas. No Dalmazijas atkal atflannejuschas nepatihkamas sinnas. Preefsch kah-dahm deenahm waldischana tam generalim grahjam Muersperg Kattaro pilsehtâ bij pawehlejuse, karraspehlu atlaist un preefsch apfargaschanas tikween paturrecht, ka jau preefschlaitâ bija, kad dumpis nebij iszehlees. Tai paschâ laitâ karrapullu waddonam Trieste sinna un pawehleschana dohta, fuggus faderrecht, kas lai saldatus un karrawaijadsibas atpassat wedd. Abbas pawehleschanas jau bij isdarritas, kad us abbahm weetahm atkal telegrafis pawehleschanu no karraministera neffa, lai wiffas leetas paleekoht tâ ka bijuschas. Saffa, ka Montenegras firsts Nikita, Keiseram grahmatu rafflijis, peekohdinadams, lai jel no Kattarras aprinka karrapullus neweddohd probjam, jo leels pulks Montenegreeschu, kas pah winna aisleegschanu nebehdadami, ar dumpineekem lihds weenu walgu wilkufchi, — nabhadjibâ krittuschu, taggad atkal taifotees barrôs, un Dalmazeeschus skubbinohd, no jauna dumpi eefahkt. Bes ta wiffi Montenegreeschi, winna pawalstneeki, effoht til neganti us karrâ, ka winnam dikti gruhti nahfoht tohs sawaldihd.

No Rohmas. Ra tur wehl arween stribdes un teepschanahs garrigo tehwu starpâ noteel, te, mihki lassitaji, deesgan labbi warrat noprast. Abbejas partejas stihwi us sawu galwu pastahw, tas irr: pahwests neatlaischahs no ta eedohmata tizzibas likkuma, ka winnu par nemaldigu buhs nosazihht un tee zitti apgaismotce biskapi, ka arri trihs karbinaki atkal pastahw us to, ka tahdu aplamu bausli newarroht pecnemt un ka tas effoht eedohmata, leela gekkiba. Pahwests taggad arri sawas pawehles esfoht dikti fihws palizzis. Rahds Wahzsemneeks tur jau 30 gaddus dsihwojis, turpat familiju un labbu wezzumu peedsihwojis un bijis augsti mahzihd katolis. Tam nu paschâ wezzuma gallâ 4tâ Februar

no pahwesta pawehlechts, tublin un bes kaweschanahs no Rohmas aiseet prohjam. Par wainu tam pahremett, ka winsch preelfsch kahdahm Wabzsemmes awisehm ralsstijis nepareisas sinnas pah to konzibli, — kas tomehr nemas ne-effoht teesa un paschas tabs awises apleezina, ka tahm sinnahm effoht pawiffam zits ralsstijis. — Tee 21 lahstu baufti, ko pahwests islaidis, padarra leelu trohlfni. Ebstreiku waldischano, ar zittahm kattolijahm waldischanahm fabeedrojusehs, schinni leeta pahwestam pretti stahweht un tahdu bauflibu nepeenemt. Sinnams, tad jau neweens zittu nelo wairs nedrihstetu darriht, ka ween to, ko nemaldigais pahwests wehle, zittadi paleef nolahdehts. — Jesuiti effoht leelu garru grahmatu farakstijuschi, ar ko grihb peerahdiht, ka pahwests effoht nemaldigs; jo Pehteram weenam pascham Kristus effoht to gannamu pulku ustizzejis un Pehtera tapat ka pascha Kristus weetneeks effoht pahwests, no ka ofkal bistapi sawu warru dabbujoht u. t. pr. Tad nu pahwests ka nemaldigs, augstakais wihrs pasaulé, effoht weenigi tas, kam peederr likfumus preelfsch garrigas un laizigas waldischanas doht un kas schiumi leeta til weenu paschu wahrdu pretti runnajoht, tas effoht nolahdehts un muhschigi pasuddis. — Bet schee naw wairs tee laiki, kad tahda baufliba warretu spehla tikt. Paschas kattolu semmes, dauds bistapi un preesteri ar wahrdeem un darbeem tahdahm mahzibahm farro pretti un ja pahwests tomehr pee sawa prahta paliks, tad laikam notiks leelas schkelschanas.

No Konstantinopeles ralssta, ka tee Egiptes wize-kehina pastelleti brunnotee luggi jau no Franzijas aischajuschis us Konstantinopeli. Tahs flintes jultans wiffas atstahjoht wize-kehnam pascham, ka tas wehlejees.

Zittas jannas sinnas.

No Ribgas. Preelfscheja Sta Nri. jau peeminnejam, ka isdaudsinata tahda leela walloda, ka te Ribga semmes-tribzeschana mannita. Taggad irr ismeklehts un useets, no ka ta walloda iszehluschs. Nektais kahds buhs, kas to naw peedsihwojis un ar sawahm azzihm redsejis, ka pliffallahm falsstoh weetahm semmei kahdu 3 lihds 6 zolles dsitschs plihsums gaddahs, — kas jo bees notee pee leddus. Tahds plihsums nu arri bij te redsams schoreis Niskolai-eela un no ta gan iszehluschs ta melschanahs, ka pee mums semme trihzejuse. — Tahdu stipru un til ilgi pastahwigu fallu fenn nebijam peedsihwojuschi, ka schoreis atkal juttam un tadeht gan japreezajahs, kad dsirdam, ka nabbageem laudim preelfsch malkas labfirdigi deweji bij samettuschis 2000 rubl. un nabbagu kohpschanas beedribai pasneeguschis.

No Pehteruppes. Tai nakti no 13. us 14. Janwar muhsu draudse irr breefmiga sleskawiba notikufi. Pee Pabbaschneeku Mattneeka mahjas kahdi

150 fohtu attahli irr weena masa istabina, fur taggad weens waffineeks Baumannis ar sawu seerwu un trim behrneem dsihwoja. Tas wezzakais puika no 12 gaddeem irr uodohts walsts-flobla un tehws bij aischbrauzis Ribga, tikkai mahte ar weenu 6 gaddu wezzu puikinu un ohtru 3 gaddu wezzu meitinu mahjas palikufi. Tanni 13. Janwar mahte bijufi tahda bailiga un fazzijufi sawai wezzakai meitinai no 18 gaddeem, kas netahlu turpat nabburgos deen, ka lai schi nahfoht pee wannas par nakti gulleht, kamehr tehws no Ribgas mahja brauzoht. Scho seemu muhsu apgabala dauds sagtu un blehschu apfahrt dausahs un irr dauds flehtis islaupitas un arri dauds sirgi sagti, bet deemschehl wehl naw neweens pats blehdis rohla dabbuhts. Tik ko mahte wakkara ugguni nodseffusi un ar masineem gulta eegajufi, tublin dsirdejuschis, ka pee durwim dausahs; mahte dohmadama, ka tehws no Ribgas mahja, tadeht praffijufi: kas tur pee durwim? — Nefahdu atbildu nedabbujufi un wifs atkal fluffu palizis; bet par masu brihtiau dsirdejuschis, ka pee lohdsina knabbinajahs un lohdsina nemm lauka; tad mahte brehufi: „Wai Deewin, nu irr burlakas flah!“

— Patti islehfufi no gultas un sleskusches gultas kahjalla faktina. Nu divi rasbaineeki wilkusches pa lohdsinu eelscha, to atkal eeliffuschis sawa weeta un tad taifijuschis durwis wakkara, fur wehl weens tehwinseh eenahzis eelscha, bet abra palizis wehl weens pee durwim. Tik ko ugguni ustafijuschis, tublin mahdi grabuschis zeet, lai gan schi raudadama luhgusches, lai apscheljojees, jo schee effoht nabbagi lautini, kam knappi saws maises gabbalinsch un fahls graudinsch, flaitijufi spehzigas Deewa wahrdu perschinas, ka: Pawehlees tawas mohkas ic. un wehl zittas; bet tee neschehligi, apzeetinati sleskawas fazzijuschis: Skaiti ween, lai mums darbs labbaki isweizahs! Puikinu fahuschis par Dahniti un praffijuschis, lai faktoht fur nauda effoht nolikta. Wiffi trihs eelscha buhdami effoht sawa starp. kreewiski runnajusches; weens bijis ar leelu bahrdu, ohtris ar masu un tas treschais wehl bijis nepee-audjis — bes kahdas bahrdas, kas to ugguni rahdijis. Prahni mahte bijufi wakkara eeliffufi grabpiti ar ehdeenu tehwu gaididama, to effoht paschi ehbuschi un teem fainneeka funneem dewuschis, lai nereij, tapat kartuppekus fweeduschis, jo maisites neweens kummosinsch naw mahja bijis, tadeht tehws brauzis pelna luhfoht kahdu puhru miltu dabbuht. Kad nu behnini redsejuschis, ka tee bendes-maisi mahdi fahuschis dausihht un durt, tad arri schee brehuschis un kleeguschis ko warrejuschis. Par to rasbaineeki bahrusches un wannus arri fahuschis narroht un tad wanni apgullusches, — ta stahstija tas puikina, bet kas wehlatu notizis, to winsch nesinnohht; tikkai kad winsch weenreis pamohdees, tad wehl effoht dsirdejis, ka mahte funkstejufi.

Tehwam pascham zetta us mahju brauzoht bijis ne-

labbi ap firidi, un kad mahjâ atbrauzis, firgu no-juhðis, pee istabinas preelſchdurrim peenahjis un redſejis, ka klinkis ar wezzu bilſchu banti faſeets, tad jau wiſch redſejis, ka wairs labbi nebuſchoht. Preelſchinâ ee-ceedams tuhlin redſejis, ka iſtabinas durwis wakâ; abbi behrnini tiſſai krellinðs tuppejuſchi trihzedami un drebbedami gultâ no breeſmigahm bailehm un leela auſtuma pahraemti un mihta ſee-wina gullejuſi affinis nokauta bes kahdas dſihwibas ſihmes pee gultas ſemmê. Mahjas ſaimneeks to ſinnaht dabbujis, tuhlin turpu nogahjis pahrfalluſchus un faſtus behrniaus aiſneffuſchi us leelo mahju. Tam puitinam no 6 gaddeem bijuſchas rohziņas us mugguru faſeetas pee kahjam ſlaht un krellis ar affininim, jo tam arri irr weens duhreens galwâ un obtris netahku no azs gihmi. Tai meitinai no 3 gaddeem weens ſillums us lakiu un obtris us mugguru bija redſami, no ka laikam tee behrnini kahdu laiku bija nogihbuſchi. Mahtei paſchai leels zaurums galwâ, lâ arri ſmadſenes ſadauſitas, pee azs weens duhreens, waigâ weens un aiſ auſs kaſlâ tas leelais duhreens. Drohſcham un ſtipram zilwekam ſchauſchalas pahrfreen to nelaimigu lihki apſtattoht un tee taſ arri bijuſchi zilweki un kriſtiti, lai gan ne no muhſeem, un tamehr neſchehligati lâ beſprab-tigi ſwehri. Tai Deems ſchehligais katru no tahda galla un pohſta paſargatu! — Tee raſbaineeki laupijuſchi 21 rub. ſudr., ko ruddeni par weenu gohwi dabbujuſchi un ar ſcho naudu gribejuſchi labbibu pirkt un magahiſnes parradus atlihdſinaht. Wiinni arri aiſneffuſchi wiſſus labbakus laſſatinus, ſekkes, zimduſ un zittus drehbes gabbalus. — Augſta bruggu teefa no Rihgas un dakteris bija atbraukuſchi, to breeſmigu notikumu apſtattiht; tas nokautais lihkiſ bija bes tam wehl us Rihgu joſubta, lai wrrretu ſcho leetu ſkaidraki iſmelleht. Treſchâ ſwehtdeenâ pehz ſwaigſnes deenas pawaddija us kappeem to nelaimigu mahti, ko 6 wehl nepee-auguſchi behrnini apraudaja. Sleplaweem jaw irr pehdas tiſ taht dſihtas, ka wiinni Rihgâ kahdâ ſchenki irr fanemti tappuſchi, pee ta nokauta lihka weſti un daſchi lee-zineeki preelſchâ ſaukti, kaſ redſejuſchi, ka wiinni no Rihgas to wakkaru braukuſchi un obtru rihtu atkal atpaktat — bet leedsotees weenumehr, ka ne-effoht to darrijuſchi.

Kaut tas Kungs ſcho breeſmigu ſleplawas darbus gaimâ weſtu, kaſ beſwainigas affinis iſlehuſchi, wihru nelaimigu darrijuſchi un tiſ daudj behrniau atſtabjuſchi bes mahtes mihleſtibas tanni wiſſuleelakâ nabbadſibâ. Kaut tas Kungs mohdinatu mihligas, ſchehligas un lihðzheetigas firdis, kaſ ſcheem behdu kautineem nahktu palihgâ, taſ teeſcham bes ſweht-tibas nepaliktu. M. K.

No Wilnas rakſta, ka tai nahti no 14ta us 15to Janwar tur wilki ſaplohſjuſchi un aprihjuſchi dimus behrnus, meiteni no 12 un puiſehnu 10 gad-dus wezzus. Behrni us deedeleſchânu iſgahjuſchi

buhdami, zaur ſtipru ſneega putteni bij nomaldijuſchi un tâ teem iſſalkuſcheem ſwehreem par laupi-jumu palikuſchi. No taſs breeſmu weetâs tiſſai kahdus 1000 ſohkus tahtal dſihwoja to behrnu mahte, kaſ wiinnus mehle dama, lihðſahs ſagrauſteem kau-leem atradda kahdas drahnu ſſrandas, no ka ta mahte ſawu behrnu nelaimi paſinna. Turpat arri atradda audekta tarbiau ar fanabbogatas rupjas maiſes gabalineem, ko nabbagotaji gribejuſchi pahra-ſt ſaweem iſſalkuſcheem ſamilijas beedreem. Maiſi tee ſwehri nebij wiſ aiſtikkuſchi.

No Warſchawas. Pahagjuſchâs deenas arri Warſchawâ bijuſe leela ſalla un ſchinni leelâ pilſ-fehtâ arri irr jo daudj tahdu nabbagu, kam neween meeſiga pahrtiſſa, bet arri dſihwes-weetas truhkſt. Tadeht pilſſehtas waldiſchana un patſ Pohlu-ſem-mes pahrwaldineekſ grahſſ Berg ſchehligâ prahtâ pah to gahdajuſchi, ka preelſch tahdeem eeruhmetâs ſiltâs iſtabas, ſur faſilditees un prohti, wiſſâs pilſ-fehtas dakâs. Kahdi 450 wiſſu-nabbagakee zilweki pa wolti pachdinati ar ſiltu ehdeenu. Waldiſchana preelſch tahdas labdarrichanas iſwehlejuſe 4000 rubtus, bet daudj labſirdigi laudis peeneffuſchi ar baggatu rohlu arri ſawus uppurus un nabbadſini ſiltajâs iſtabâs tiſkuſchi zeeniti ar ſiltu tehju un maiſi. Bitteem arri malta tiſkuſe dohta preelſch kurrinaſchanas. Nepeeminnoht, kad tahda ſalla Warſchawâ bijuſe lâ ſchoſeem'.

No Berlins. Tê tai leelâ ſalla laikâ kahds tuwaku mihtotajſ ſawu labbu firidi rahdijis nabba-geem brahteem. Turrenes polizeja ſinnu iſlaiduſe, ka peeminnehts labbadarritajſ dahwinajis 500 affis malkas, no ka 4000 nabbagi pa 8 dakku affes dab-bujuſchi un aiſwedduma naudu ſlaht. Taſ patſ wehl no 10. Febr. (30. Janw.) eefahloht tiſ ilgi kamehr auſſſ laikſ paſtahw, lizzis 10,000 zilwekus iſdeenas pa-ehdinaht. Pee pa-ehdinaſchanas polizeja par uſraugu un prohti, ehdinaſchana noteek 3 reiſ par deenu; no rihta, puſsdeenâ un wakkarâ trijâs weetâs. Katris dabbujis 1/2 mahz. galkas, 1 mahrz. kartuppeku un 1/2 mehra ſuppeſ. Ta ta wihrs!

Jannakahs ſinnas.

No Kehnigsbergas, 14. Febr. No Kopenhagenes nahkuſe ſinna, ka abbas Beltes un Sunda aiſfalluſchâs. Stary Helſinðhru un Helſinborgu warr kahjam eet pa leddu. Piſlawas ohſta arr pilna ar leddu.

No Pariſes, 12. Febr. Kahda awiſe ſinno, ka daudj laudis teeloht fanemti zeet, jo effoht daſchi ſabeedrojuſchees us to, keiſeru nogallinaht. Pee ſchahdeem zilwekem uſee-tas grahmatas, kaſ peerahdoht, ka Roſchſors arr pee ta wainigſ.

No Bernes, 14. Febr. Dſird, ka Kreewu waldiſchana uſrunnajuſe Schweizu beedribas waldiſchânu, lai iſdohd ahâ to tê eebehuſchu Kreewuſemmes pawalſneeku Ne-ſchajew, kaſ ſleplawibas deht teek rohkâ mellehts.

No Londones, 14. Febr. Temſes uppe ar leddus ſuggu tiſ pilna, ka angſchpuſſ Londonbridſches dampfuggi newarr braukaht.

No Kairo pilss., 11. Febr. Tab's isdaudsinatas wize-kehnina rihlofchanahs us farru prett sultanu, effoht neeki ween. Gary winncem abbeem effoht pilnigs meers.

No Waschintones, 11. Febr. Generalis Schermannis senatam' pasneedfis raktu, kas dohd tahdu padohmu, lai Kubas dumpineekus atfistohyt par tahdeem, kam brihw farru west.

Râ Latweefchi, Lihwi un Iggauini dsimt-buhfchanâ frittufchi.

Pebrnâ gaddâ 26tâ Merz Widsemneeki ar leelu preeku noswehtija to deenu, tad palikka 50 gaddi, famehr Widsemme no dsimtbuhfchanas atfwabbinata. Kad toreij saweem lassitajeem sinnu dewam pahr to, kâ ta dsimtbuhfchana us gallu gahjuse un kâ winna pehdigi pagallam beidsahs, tad jau tuhlin atsinnam, ka waijadseja arri to isstahstiht, kâ ta dsimtbuhfchana ihsti eefahlfusehs. Tolait' newarream eespeht schahdas sinna's faralstiht, un tapeh' taggad tahs sneedsam, zerredami, ka muhsu lassitajeem tahs buhs patihlomas. Schahs sinna's irr smeltas no muhsu muhscham gohdâ peeminnama drauga Merkela wahzu raktsem.

Wezas sinna's stahsta, kâ ap scho widdu us juh-ras puffi dsihwojufchi Iggauini un winnu raddineeki Lihwi. Lihwu semme arri ta bijuse, fur taggad muhsu Rihga stahw. Nis Iggauineem us deenwid-dus puffi dsihwojufchi Kubri un ais Lihweem Latweefchi, ais Kubreem atfal Semgalleefchi. Ihsti gan newarram faprast, woi tee Kubri, Latweefchi un Semgalleefchi bijufchi katri sawa ihpafcha tauta, jeb, — kâ drihsal leefahs, tee paschi weeni Latweefchi, kas wiffi ar wezzeem Bruhscheem kohpâ bijufchi weena patte tauta un weenadu paganistu tizzibu turrejufchi. Jo to jau sinnam no zitteem raktsem, ka winnu augstais preesteris Rihwis dsihwojis Bruhschu semmes daktâ un tas sawus sekkus jeb Waidelottus- irr arri scheitan subtijis, preestera darbus isdarriht.

Lai nu gan mums daschâs weetas lassamas tahs sinna's pahr Wahzeefchu atnahfchenu schinni semmê, tad tomehr arri schê tas japeeminn tadeht, ka tas ar muhsu sinna'hm pahr wehrdsibas eefahlfumu, kohpâ peederr. Tad nu, kâ jau sinnam, 1158tâ gaddâ tas notikka, ka kahds Brehmenes kuggis muhsu dau-gawas grihwê pirmu reis eebrauza, fur toreij Lihwi bij tee fainneeki. Sanemschana gan ne-effoht bijuse nefahda draudfiga, tomehr drihs eefahlfufchi weeni ar ohtreem andeletees, un kâ prohtams, laifam ab-bejeem pelna bijuse labba, jo Wahzeefchi ifgaddâ beesaki tē atbraufufchi. Schejenes eedsihwotaji pehzak teem wehlejufchi tē magasihnes buhweht, fur sawas atwestas un arri eepirtas prezzes paglabbaht un usraugus pee tahm klacht atstahht, kas wiffu gaddu zauri no weetas tē sawu andeli dsinna.

Laifam tai majai Wahzeefchu andeles kolonijai par labbu kahdus diwidefmit gaddus weh'ak kahds Holsteines muhs no Segewogas klohtera tē tilfa

atwests un ta muhsa wahrds bija Meinhard's. Schis wihrs ar Lihweem itt mihligi eedraudsejahs un tuhlin eefahla sawu missionara darbu. Bet lai nu winsch wakkigi warretu scho sawu darbu strahdaht un lai Lihwi paschi newarretu winnam to leegt, tad winsch to Kreewu firstu, kas bij Polozkâ lubd'is, lai winnam wehle tē tohs paganiskus eedsihwotajus atgreest un basnizu buhweht. Winsch to atwehlefchenu itt weegli dabbuja, jo Kreewi paschi jau bij fristiti un laifam nelo ne- jutta pahr to, ka tee jaunatgreestee palitschoht Rohmeefchu kattoku peederrige.

Lihweem pascheem Meinhard's eestahstija, ka winsch teem diwas muhra pilles buhwefchoht, fur Wahzeefcheem arr preefch sawu prezzu usglabbafchanas kahda daktâ peederrefchoht. Kad nu labbu pnktu Wahzeefchu preefch ta buhwes darba no ahrsemmes tē bij atweddis, tad sawam preefchneekam, Brehmenes erzbislapam nosuhtija sinnu pahr to, ka fristiga draudse Widsemme eijohyt wairumâ. Erzbislaps Hartwigs winnam par publina algu, to eezehla par Lihweefchu bislapu un schee nu, prohti Lihwi, preefch wiffas Giropas sawas tautas brihwibu bij pasau-dejufchi un dabbujufchi tahdu waldineeku, ko wisseem kattoteem waijadseja aistahweht, jeb preefch ta zihnitees.

Meinhard's pats nu itt labbi fapratte, kahda warra tam rohlâ. Kâ pats tahs semmes waldineeks, winsch fafauza wiffus kaudis kohpâ, gribbedams teem ko nosazziht, woi pawehleht, kâ teem us preefchu jausturrah's; bet kad schee winnu til ismehdija ween un nenahza wis, tad Meinhard's gribbeja reisohyt us Wahsemmi un no turrenes apbrunnotu karraspehfu lihds atwest. Lihwi winnu nelaida, bet winsch kahdu no saweem garrigeem palihgeem, ko erzbislaps tam subtijis, pasleppen ar kahdu Gohteeschu kuggi us Wahsemmi aissubtija. Schis, Dietrich wahrda, wiffu fristitu seemeta puffi fatrazzinaja us karru un tad gahja us Rohmu, no pahwesta palihdsibu is-luhgt. Sweedru raktineeki falka, ka jau 1197tâ gaddâ Sweedru karru-wadditajs Birgeris Jarl II., fristitai waldischana' par atspaidu, Iggauinu semmi neganti pohstijis un pehz ta atfal Kanuts VII. Lai paschâ gaddâ Meinhard's nomirra. Kahdu laizigu fwehtibu schis pirmâ is bislaps atstahjis, to no schahs ihfâs stahstifchanas jau deesgan redsejam.

Tomehr Lihwi nepalikta wis fwabbadi, erzbislaps tuhlin eezehla zittu, kahdu Loffumas muhsu, wahrda Berthold. Schis, kad bij schurp atnahzis, fataifija leelas dsihres un gribbeja us tahdu wihs Lihwus peclabbinahht. Bet kad weefibas bij beigtas, tad winsch, kâ waldineeks, no teem pagebreja meslus. Bet schee winnu tapat ismehdija kâ Meinhardu un wehl zeefchi apdraudeja, tâ, ka Bertholds nesinnaja zittu labbafu ko darriht, kâ aissehgt prohjam. Wahsemme winsch un erzbislaps fluddinaja frusta-karru

prett Lihweem un Bertholds ar labbu pulku apbrunnotu wihru greefahs us Widsemmi atpakkat. 24ta Juli 1198 us daugawas krasta Wahzeeschi ar Lihweem, kas Bertholdu par sawu waldineeku negribbeja peenemt, pirmu reis labwahs. Bertholds pats firdigi ween palihdseja lautees, bet wiinna sirgs bij tahds traks un newaldams, ka tas ar johni eesfrehja eenaidneeku pulka eescha un tur nu kahds Lihweets, Imanta wahda, wiinu nositta. Wahzeeschi nu gan uswarreja, un Lihwu semmi wisaplahrt isphostija un tohs peespeeda meeru derreht, pee ka teem nu bij ja-apfobla, bissapu par sawu waldineeku, un preesterus sawds aprinkds usnemt un no katra arfla tik un tik labbibas meslu teefas malfabt. Tas nu bij, ko Lihwi no sawa ohtra bissapa eemantoja. Wehrgru fehdes jau bij klabt.

(Us preefschu wehl.)

Janni mehli (subdi) preefsch tihromeem un plawahm, fo par „fosforitmilteem“ nofauz.

Mihga, Karl Krist. Schmidt fabriki.

Minneti fosforitmilti irr taifiti no sawada, zaur uhdens pluhdeem pohsta gahjuschu swehru atleeka (kaulu un subdu) useteem leeleem krahjumeem, furrus par fosforiteem fauz, (Tapat ka tee subdi, fo par Guano fauz, bohja gahjuschu putnu atleeki irr.)

Scheem fosforitmilteem irr tas mehrkis, to if no deenas jo wairak preefsch lauku subdoschanas gaufschi derrigu un dauds pagehretu kaulu miltu weeta eestabtees zaur to, ka kaulu milti jau taggad dikti aughä zennä gahjuschi.

Tee fosforitmilti teef wiffur tur bruhketi, tur lihds schim ar kaulu milteem fuhdeja un ar winneem, kad rittigi bruhke, tahds pats labbums panahkis, ka ar kaulu milteem, kas Franzuschu semme pehz daudskahrtigas isprohweschanas atrasts un atsihts, jo no diwefeem pehz dabbas un leeluma weenadeem tihruma gabbaleem, no kurreem tas weens ar kaulu tas ohtris ar fosforitmilteem fuhdehts, irr weenads auglu mehrs isnahzis; tik weena starpiba irr starp abbeem milteem atrohdamä, prohti ta: ka kaulu milti ohtr' tik dahrgi, ka fosforitmilti. Arri us leeleem Franzuschu keisera tihromeem irr fosforitmiltu spehts un labbums isprohwehts un tahds pats augku wairums, ka no kaulu milteem panahke. Schë klabt javeeminn, ka Franzuschu fosforitmilti nemas naw baggatali ar tahm preefsch augteem waijadfigahm mehslu daktahm, ka tee Kreewu semme, kas arri no fehnikereem, ka no Kostischewa un Behrmanna kungeem gruntigi ismeklehts un atrasts.

Franzija taggad if gaddus dauds millionu mahrz. fosforitmiltu teef preefsch tihrumu subdoschanas bruhkehts, un semmfohpi ar to no winneem panahktu labbumu irr pilnä meerä. Tapat arri Wahzsemme scho miltu bruhkeschana wairojahs un tas irr pareisi, jo ar fosforitmilteem dabbu semmfohpi us to lehtako wihsi fosforstahbi, kas irr tik fohti waijadfiga, nepezeeschama barriba preefsch semmes augteem un turra ar scheem milteem semmei dahwata, jo ilgal spehta paleef. Tapat ka Franzija un Wahzsemme, tapat arri atrohdamä Kreewu semme leeli krahjumi fosforitu, bet kas wehl lihds schim preefsch semmes fuhdoschanas netilka bruhketi, lai gan daudskahrtigi no dascheem studereeteem wihrum par to rumahts un us to aisrahdihts tizis, ka zaur professera tungu Schmidt Lehrpattë tai laifkräftä „Baltische Wochenchrift“ un no professera kun-

geem Engelhardt un Vermolow Pehterburgä, eesch par to ween islaissteem raksteem.

Schohs leelus fosforit krahjumus Kreewu semme arween wairak us preefschu zihsoamai semmfohpi par labbu isgattawoht, efmu jau fenn ruhpejees. Pehz daschadeem kawekkeem un gruhthahm ta leela tahluma debk, irr man tatschu isdewees, to jau pirmal minnetu eesch fosforitmilteem buhdamu un lohti waijadfigu fosforstahbi par tik lehtu zennu andelë eewest, ka to us zittadu wihsi, prohti ar kaulu milteem superfosfati un zit. nemas newarr panahkt; — wifslabbat to warr ar scheem zihpareem peerahdiht:

Tai lihds schim no Anglijas preefsch fuhdoschanas eewestä superfosfata atrohdamä 15 proz. fosforstahbes, kaulu miltos 10 proz. un fosforitmiltos 18 proz.

Kad nu 1 mais no 240 mahz. superfosfata	} Zennä ar maisu un muzzu.
5 rubl. maffa un tas us tahdu wihsi 1 mahrz. fosforstahbes 13 ² / ₁₀ kap. isnahk; un kad	
1 mais no 300 mahrz. kaula miltu 8 rubl. zennä stahw, kas par 1 mahrz. fosforstahbes 10 ⁶ / ₁₀ kap. istaisa; bet kad	
1 muzza no 400 mahrz. fosforitmiltu 4 rubl. 50 kap. un zaur to 1 mahrz. fosforstahbes 6 ² / ₁₀ kap. maffa: tad irr redsamä, ka semmfohpi ar fosforitmilteem wifslahktaki fosforstahbi eerehrf.	

Irr atrasts, ka smiltainä, mahlainä un dumbra semme wifswairak geld ar fosforitmilteem fuhdeht. Preefsch kalfainas, (atminainas un ohlainas) semmes geld tohs fosforitmiltus ar plahnu (ar uhdeni falajittu) sehwekschabbi apflazzinahk.

Us weenu puhra weetu semmes buhs waijadfigs 1 muzza no 400 mahrz. (72 mahrz. fosforstahbes) fosforitmiltu.

Pee bruhkeschanas irr pehz stahwedamas pamahzischanas ja-eewehro:

- 1) Schee milti seemä jakaisa kuhki appalsch lohpeem us fuhdeem, weenu wai diwreij neddelä. Labbat irr, kad pee fosforitmilteem gipfi peejauz, kas tad tohs is fuhdeem zeldamohs twaitus, kas irr ihpafsch tas fuhdu spehts un fo par amoniaku fauz, — eefuhz un paturra. Zaur fosforitmiltu kaischahanu starp fuhdeem kuhki teef schee dubbultä spehta jeb wehrtibä pazelti; jo kad pee tahda fuhdu wairuma, ar fo lihds schim 10 puhraweetas nosuhdoja, peejauz 10 muzzas fosforitmiltus no 18 proz. fosforstahbes, tad ar to nu drohschi warr 20 puhraweetas nosuhdeht, kurrahm us 4 lihds 6 gaddi pilniqi ween ta us tahdu wihsi pagahdata nohtigi waijadfiga fosforstahbe un zitta augtu nohtiga barriba peeteef.
- 2) Ka gribb tohs miltus tuhlin us tihrumu kaischt, tad tas jadarra us apsehtu rudju lauku, kad fehjums patlabban saht usdihgt.
- 3) Franzija teef kweeschi ne ilgi preefsch isfehshanas ar uhdeni flappinati ar fosforitmilteem fajaukti (30 lihds 40 mahrz. us puhru) un tad isfehsti. Tahdu fuhdoschanas wihsi irr semmfohpi par fohti labbu atraduschki. Ja-eewehro, ka warretu ar zittu labbibas fehlu tapat darreht, bet sinnamä, ta tas paleeks fosforitmiltu (prohti, kas no tahs aprehinatäs waijadfigas masal us weena puhra fehjuma fehklai peejaukt) irr atkal us zittadu wihsi tihrumam ja-atdohd, ja tam to fosforstahbi preefsch wairak fehjumem gribb gahdaht.

Neween pee labbibas, kartuppeleem, sirneem un pup-

pahn, bet arri pee ptawahn irr fosforitmilti par leelu labbumu israhajusches, kas jau arri zittadi newarr buht, zaur to, ka sabli-ehdigi lohpi sawu augumu un wiswairaf sawu kaulu stahwu ar wisstabbaku walihgu tabs eeffsch sahles buhdamas fosforstahbes nēbuhwe un us tabdu wihsf ptawahn pamasam ar sche mantu (fosforstahbi) leesafahm jeb nabbagatahm un slittakahm japaleef.

Preefsch ptawahn peetiks weena muzza us trihs puhra-weetahm. Arri schē wisstabbaki noteef ta uskaihschana rudden jeb pawassarā til lihds ka sneegs nofuhst.

Pehdigi peeminnu, ka, ja kahdam ar kali jasuhdo, arri leels labbums buhs, tad fosforitmiltus peeliks, wiswairaf pee abbolina-, kartupelu- un ptawu subdoschanas. Tahdu ihpafchu maisjumu (kali un fosformiltus) pehz rittigahm dastahm warr arr mannā fabriki dabuhst, tad pee laika pastelle.

Zeenijameem semmkohpeem par to lihds schim man parahdatu ustizjibu pateikdam, ko arweenu gohdaht un few us-turreht esmu zibnijses, zerreju, ka tee paschi arri scho mannu jaunu puhlinu ar fosforitmiltum ar tahdu paschu ustizjibu usnems un zaur papilnigahm apstelleschanahm palihdsehs; jo til ween zaur tahdu palihdsibu warrefschu turaki nift tam mehrkam, kas irr semmkohpibas us preefschu tilschana.

Karl Krist. Schmidt.

Behteris un Tschaukste.

Tschaukste. Ah, labriht Behter, woi leelo fallu pahrezeeti dshwms? Woi leddus streggeles nepohstija uhsas?

Behteris. Man gan ne, bet tew laikam gan; jo tur tad tawas uhsas palikfuschas? Tu jau iskattes tahds ehromohs, ka tewi gandrihs newarr wairs pasht. Kur jel tawas uhsas palikfuschas?

Tschaukste. Tew arr irr azjis ka kakkim tumfā. Schinns laids, tad katris jaunellis to par gobdu turra, uhsas walfah, wezzam wihram gandrihs ar tahm jafaanahs. Bet kas manni wairak atreebinaja, bij tas, ka schinn laida fallā wiffi uhsainee iskattijahs, ka buhtu krehjumu dsehnuschi, — tadeht fanchmohs un uodsinnu.

Behteris. Nu, tahs til tahdas isrunnas; gan jau buhs zits kahds eemeelis bijis. Bet tad tu peeminni krehjumu, tad man nahf prahtā tew to pastahstiht, ka seme-neeki muhs pilsehtneelus isfohbo, ka mehš labbu krehjumu nepasihstoh. Luhl tē pat irr grabmata, ko mannam schwahgerim kahds no winna Misuppes nahburgeem laidis un turā lassams tā:

„Tikko abraufschecm iurgū, pirzeji sabfa rastees, las no mums peenu un krehjumu pagehreja. Sinnams, ka slinki pee ram nebiam, sawu prezzi tublin walfā tairiht, un winneem eelcet; bet mums par bribnumu tikka teiks, ka muhsu krehjums ar milteem famaishts un pataishts tahds beefs. Kad zilwekam bes wainas tas jadsird, ko pascha sinnama firds leejina, ka tas naw teefa, tad tas irr grubti vaneffams; tadeht arr mehš dafchus rupjus wahrdus winneem usteizam, un turflah arri peerahbijam, ka tas pa wiffam skaidris krehjums, kas tadeht ween til beefs, tad fainneejes mahjā peenu freedamas wairaf par wirsu ween nehmuschas un naw no dibbena tohs juhf kahrotus beejums klahst weenehmuschas. Bet til patt tas wiff ne ko nelihdseja, tik tikkam wehl klahst islammohti, ka mehš gribboht neskaidru dranki par labbu pahrdohst. Tā tad mehš stahwejam tā var nerru, lihds pullsten 10 un masu leetu ko idewam, kur tomehr zitteem jaw beigas bija. Kad pullst. apfitta 11, un nu til weenu stundu wehl laiks, jo tad nahf tiltam klappes walfā un tad mums jagaida kamehr klappes zeeti aistaisihš. Tē man eenahja padohms prahtā un es us nahburgu teizu: woi tu sinni, kas schodeen kuhš jadarra, ja sawu prezzi gribbam isdohst? mums kuhš jadarra Nihseenekeem pehz ta fakkama wahra: No wilka behg,

us lahzi triht; — weeleefim sawam krehjumam peenu klahst un tu redsefi, ka buhsim pestiti. Ja, ka runnahs tā darrihts; — un rittigi! — tublin zits krehjums; kurfch nahf klahst pirk, tas nopirk un tad wehl usslawe, un dafch arri kas no rihta teize, ka milti klahst effohst, taggad nebma itiu lustigi preezadamees un teize: schis effohst nu zits krehjums pawiffam neka tas, kas schworihst bijis. Mehš nu gan teizam, ka tas tas patš krehjums, kas pirmaf jaw bija, bet tikka kahda zettorta dalka peena weeleeta klahst, tas nettika ne dšrdsehts, lai ne sinn tā un zil skaidri mehš to winneem isstahstijam. Un tā ne pufstunda nepagahja, kad mehš jaw bijam wiffu krehjumu un arri peenu, no ka gandrihs ta trefcha dalka par krehjumu bija pahrdwehrtufees, isdewuschsi.“

Nu, ko tu no ta wiffa dohma?

Tschaukste. No es dohmaju, to tublin teifschu. Man schis rakšis neelelahs skaidra pateefcha. Gribbu tizzeht, ka pee mums tahdu kaintinu deesgan, kas labbu prezzi nepasihst, — bet tē tā isnahf, ka winni peenu arr smahdijuschsi par beesu un naw pirkuschsi. No tad nu tam peenam weeleehja klahst, lai tas paleef plahnahs? Laikam uhdeni! Un tad ar schwadhu atlaishtu peenu atlehja beesu krehjumu. Nu, tad jau teem pahrdewejeem rebbes labbas un ja tā pateefsi buhtu, woi tad winni to tā isdaudsinatu, lai turpmahf winnu pelna paleef masafa?

Zit ahtri ziwilifazija sawu zeltu staiga.

Smalkala mahzita buhschana jeb ziwilifazija weenumehr staiga prett walfareem. Kahds gudrineeks aprehfinajis, par zit ilgu laiku ziwilifazija staigajust no Gifrata stranmes lihds Anglijai. Pehz scha rehina ziwilifazija staiga par gabdu 50 sekundes, tā ka pehz kahdeem 2000 gabdeem Labradorera fallu buhs aishneegufi.

Kahds wezzu rakstu zenitajš gauschi kahro eemantohst weenu no tabm itt wezzahm Widdemmes Latweeschu dseefmu-grahmatahm, kas driffeta tais gadeds 1704, 1732, 1742, 1748, 1762. Schi dseefmu-grahmata irr schaurā, garrenā formatē driffeta, tadeht to arri zitti eesauluschsi par „Nullu-grahmatu“ un winnai pee katras dseefmu kahrtas weena bilbe klahst eedriffeta un tai paschā grahmata arri irr ta Mohjus dseefma, kas eesahlahs tā: „Mohjus tas Deena wihrs irr peežs rakšis lizis ic.“ Nam tahda grahmata irr itt weffela un las to gribberu woi par labbu malfu pahrdohst, woi prett taggabeju jaunu labbi resectu dseefmu-grahmatu eemainiht, tas lai to atnefs pee Mahjas weefa redaktehja A. Leit an.

Nummuri, kas isloheschanā preefsch Janna dr. stoblahm un nablageem winneuschsi, un turru winnesti pee Sabna mahzitaja Behrich wehl dabujami: 9. 150. 186. 209. 215. 307. 481. 639. 688. 1321. 1332. 1378. 1379. 1394. 1417. 1429. 1602. 1793. 1840. 1968. 1972. 2003. 2004. 2058. 2036. 2071. 2175. 2410. 2413. 2460. 2452. 2568. 2670. 2693. 2712. 2817. 2839. 2897. 3029. 3034. 3131. 3187. 3343. 3360. 3429. 3462. 3485. 3519. 3548. 3590. 3600. 3764. 3842. 3887. 4042. 4173. 4196. 4213. 4359. 4374. 4450. 4789. 4792. 4826. 4848. 4914. 4934. 5028. 5112. 5315. 5570. 5919. 5928. 5943. 6001. 6017. 6048. 6075. 6252. 6352. 7096. 7249. 7255.

Atbildes.

A. Sp. Zuhfu raksti wiffi irr atnahluschi un tiks leetā listi tā, ka warrehs. Baldees par Zuhfu puhlinu.

M. Lpp. Zuhfu raksti netils wis atnefti, — tā kuhš behdajatees. Kas usnemmani, tee wiffi sawā laikā nahs lassitajem preefschā.

Schfbrg. Baldees par Zuhfu julahm sinnahm, kas lassitajem kuhš par leelu preeku, tad dohsim lassiht.

J. S. . . . j. . . ch. Zuhfu wehlechanohs labpraht peepileifchu, til ko eespeefschu. Pateizu par Zuhfu puhlinu un wehleju, lai Zums labbi klahjabs tai tablumā!

P. Zuhfu raksti man rohtā. Baldees.

J. Gg. Baldees! Warr buht, ka Zuhfu raksti derrehs Mahjas weefim par gohdu.

Redaktehrs.

No zmlures amhlehts.

Dihgā, 6. Febr. 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

Sluddinaschanas.

➔ **Ahster muischā, ais Limbascheem, Ummurgas draudse, teel mudrneeti un zimermanni usazinatā, 2trā Merz meldetees preefch magasihnes buhwefchanas.**

Jauņs zilvēks, las paff-lambara darbu proht, warr meldetees Sinder-eelā *N 20.*

➔ **Sehns, lam luste, kuryneeka ammatu ismahzitees, warr meldetees us tirga pee Buhfu-wahrteem, tai abdubohde pee Schwentofsky *N 173.***

Weens strahoneks, las selteri un sohda-uhdeni mahf pilohht, warr prett labbu lohti tuglht weetu dabbuht. Klastalas sinnas warr fanemi pee Mahjas weesa drikketaja S. Plates, pee Behtera basnijas.

Muzlas muischā, Ummurgas draudse, teel tuglit pagehchts weens dahrsneela-mahzeltis (burscha), lam labbas ustizzamas leezibas-sihmes un las maju faknu-, kohl- un pukku-dahrsu bes zitta padohma apstrahdaht proht. *1*

➔ **Preefch Weesal-muischas teel gadda-kalpi melletti Aleksander-eelā *N 16;* starp fcheem teel arri weens dischlers wehlehts. Leezibas-sihmes irr peenessamas. *1***

➔ **Sehjes muischā, Krimuldes basnijas draudse statjon Segewold, irr peens isdohdams.**

➔ **Olufch jauna dubbult-stohbru plinte, las labbi schau, irr par 15 rubteem pahrdohdama pee *M. Stabusch, pretti Holma fabrikim.***

Turpat arri pahrdohd glahschu-gabbalus.

Sawada eemefla deht lahta brauzama (reisas) laiwa no lahtu 30 lastu leelumā ar pilnigu inventarijumu appafsch rohtas pahrdohd. Tuwalas sinnas dabu 1mā Ambaru-eelā, Hindela mahja *N 40, appafschaja tabshā. 3*

➔ **Kas grihb dabbuht wiffadu dahrsa-faknu un pukku-feklas un wiffadus auglu-kohlus no wiffulabbakahs sortes un us tiz zibu, tas lai drohfchi eet us Weischu dambja Nr. 9, tur winsch tahdas dabbuhs pee ta skunfles-dahrsneeka *C. W. Schoch.***

Mahjas-pahrdohschana.

No wairal Widsemmes un 2 Witepflas muischneekem pilnigu waku dabbujis, preefch winueem mahjas un femmes-gabbalus pahrdohht, las 8 werstes no dangawas un 15 libhs 25 werstes no Witepflas pilsehtas un dselu-zella stobro, warru wiffseem, lam us to patifschana, pahr katras weetas zennu un leelumu staidru sinnu doht Nihgā, Selgawas preefch-pilsehtā, Ambaru-eelā *N 5,* pee glahschneel-meistera Zöppels. Ge-eeschana no seh-tas pa 1 trepchem augshā. Runnajamas siundas fatrā deenā no 11 libhs pulst. 2 pused.

J. S. Bernhardt,
mehrneekē.

Islohsechana

tabh 33. Behterb. Iotterejas irr Merz mehnesi. **Lohses,** us kurrachm 4000 winnesi leelalais 50,000 rubl, irr dabbujamas Selgawā Pastes-eelā *N 20* pee **Jh. Walter.**

No polizejas anwehlehts. Drikkhts un dabbujams pee bilichu- un godmatu-trikketaja **Ernst Plates,** Nihgā, pee Behtera-basnijas *N 1.*

La

Kreewu ugguns-fahdes atlihdsinaschanas-beedriba Pehterburgā,

(grunts-laptable 2,500,000 rub., eemakfati 500,000 rub.)

apdrohshina prett ugguns-grehka fahdi Nihgā un Nihgas aptuwumā nammus, prezjes, kustamas mantibas ic. zaur winaas agentehm, kurreem pilniga wafka dohta:

Daniel Minus, Wehwer-eelā, pee linnu-swarreem.

Herm. Stieda, Marstall-eelā, Wolffschmidta nammā.

Preefch Walmeeras un Waltas kreisehm irr **Robert Christiani** fungs **Palf-mares** Wiffel-muischā waku dabbujis, apdrohshinaschanas usdohschanas pretti nemt.

➔ **Been. lassitajeem par sinnu, fa no 15. Janwar f. g. idnahl Marstallā trihs reisas neddetā Wahzu awije:**

„Moskauer deutsche Zeitung,“ kurras redakziju no 22. Janw. **C. Woldemar** fungs irr usnehmis. Awije irr ihpafcha nodalla preefch Baltijas leetahm; ta malfa par pufsgaddu ar aissitelleschānu 3 rubl.; adrese:

Въ типографіи О. Ренка, на Мясницкой, домъ Воейкова, близъ почты въ Москвѣ. *2*

Skohlas-grahmatas,

stipri eeseetas, jaunās, tā arri bruhketas teel par lehtu zennu uspirktas, bruhketas bet wehl derrigas grahmatas teel prett zittahm pahrmihtas jeb arri atpirktas tai jaunu un wezzu grahmatu-bohdē pee *2*

M. Fluthwedel un beedr., Nihgā, us Kalku-eelas un Bastei-bulwara stuhra, pretti **S. Medlich** kunga Englischu magasihnei.

Mandagā, tai 23. Februari 1870 gaddā tils Puitules-muischā, Alojas basnijas-draudse, muischas-krohgē, no muhra, ar Wahzu istabahm un diwābm stedelehem wairalfohlitajeem us 6 gabdeem us renti isdohhts. Klastalas sinnas Puitulē dabbujamas. *2*

Jaunā-muischā, Krimuldes draudse, irr no Jurgēem 1870 g. tas Jaun-Murjahm krohgē libhs ar femmi us renti isdohdams. Tuwalas sinnas dabu pee muischas-waldischanas, tur arri wesseligus kar tuppel us is pagraba pahrdohd.

Witepflas gubernija, Dinaburgas kreise, irr 2 mecha-gabbali no 640 un 184 desetinehm leelumā pahrdohdami, netahl no Widsemmes rehbeschahm pee 2 uppehm las Dangawā eet. Winder papilnam atropdohs materijala preefch preefchu un eglu slihperceem un bruffahm, tā arri preefch dedhsinajamas mallas, las pa lahdahm 9 stundahm pa uhdeni libhs Nihgai irr nolaischams un teel arri ta turlastt peederriga, pa leelalai dalkai brangala tweeschu-jemie, libhs pahrdohhta. Tuwalas sinnas isdohd

Karl Etamm, Nihgas pilsehtas notehs, us leelabs Zehlaba- un Smilschu-eelas stuhra *N 9,* birschu-nammom prettim.

Jaunus wifflehtakus **tihruma- un plawas-mehflus**

(fuhdus),

to par „fosforitmilteem“ jauz, peedahwaju zremijameem semmlohpēem 1 muzzu no 400 mahz. par 4 rubl. 50 kap. f. Par winnu webrtibu un labdumu, tā arri par riksigu bruhfeschānu teel drikketa pamahzischana lihosi dohta.

Karl Kr. Schmidt. *3*

Us Karitnes-dambja *N 2* teel no 1. April f. g. isihrehts: jauņs stallis preefch 4 sirgeem libhs ar wahgusi, scena-behninu un masu dshwollē. Turpat arri bohde ar maies-zepjamu istabu us ihri dabbujama. Tuwalas sinnas tai 2 tahschu nammā, appafschajā tabshā, pa labbu rohtu.

Englischu aufschamu dshu-magasihne

pee sitwes

Nihgā, Kalku-eelā, netahl no rahtuscha pa labbu rohtu, tad us Nhr-Nihgu eet, tur us durwim redsams Englandes walsts-sihme un diwas glahschu lastes ar prohwehm, darrā sinnamu, fa schi magasihne irr apghadata ar pirmas sortes aufschameem deegeem no Amerikaneeschu kohswillas (bohswillas) no wiffseem nummureem un pehrwehm, tā arri ar willu un willainahm dshjahm no rupjalabs lihds smallako forti: tepat arri pahrdohd un isihre miffina wehweru femmes. Schinni pafschā magasihne warr dabbuht wiffadas pehrwusahles, tā koschenilli, anilin, fillas, salkas, melnas, bruhnas un wiffas apteekeru prezjes lihds ar pamahzischānu. *3*

Teē pasibstamee un pee mums igus gaddus us lauteem bruhfejami un par labbu atrahiti

skunstigi fuhdu-mehfli,

Superfosfat (Marke Packard),

irr dabbujami pee **P. van Dijk,**

Nihgā, Sinder-eelā *N 10.*

M. Th. Thiefs, wezaka

Englischu magasihne Nihgā,

peedahwa lablakohs Englischu laktas, skruhstikkus, spebrahtus, kalleju plebichas, wihles un leelabs wihles (Maspel) wiffadōs garrumōs.

Sehjas-muischā jaltisjuns nojudis, lam ihfa dseltena spalwa, baltas krutis un mella muggura bijuse. Kās winnu turrenes wezaka sam mecha-sar-gam nowedo jeb peerahda, tur winsch taggad at-robeahē, dabbuhs 3 rubl. f. pateizibas-malfas.

Muhfa purwis.

(Statt. Nr. 1. Beigums.)

Ta bija Karterene. Winna brihnidamees stat-tija gan us swescho, gan us wihru un wihram teiza:

„Wai warri drufku ahrā nahkt?“

Kad abbi preekschinā bija, tad Karterene ar kluffu balfi fazzija:

„Wai to wihru newarri aifraidih? Mannim ne-bij ne wehsts, ka. Zuhš wiffu to laiku lohpa effat runnajufchi. Salki, wihrš, kahdas breefmas irr notikufschas? Mannim firds trihž aif bailehm!“

„Es tewim to wehlat, stabstifchu.“

„Wai mums ar tahtrafstitawu (telegrafu) Den-sonam nebuhs sinnu laist, lai ahtri us mahju steidjahs?“

„Mums lihds rihtam jagaida. Tahtrafstitawas sianas preeksch pulstien septineem neteef fanemtas.“

Karterene atkal steidsahs us to istabu, fur nabbaga Else gulleja.

„Tas laikam buhs labbat,“ — tā Kallejs — „ka taggad aiseemu. Riht Zuhš usmekleschu. Tag-gad, schodeen, wehl neko newarram darriht. Wai Zuhš arri tā nedohmajat?“

„Sinnams,“ — tā mahzitajs — „mebs neko newarram darriht, pirms to zekku skaidri redsam, pa kuru mums jastaiga. Kas mums to apgalwo, ka Klawerinsch teescham Anglija atnahzis? Ja nu winsch pa zekku nomirris? Kas tad? Tadeht wifspirmal' ta leeta skaidri ja-ismelle. Un mannim leefahs, ka mums ar to ja-eeefahl, ka pascham Densonam wiffu preekschā leefam un istahstam.“

„Wai to par labbu turrat?“ — Tā Kallejs brih-nidamees praffija. „Nu, riht par to leetu runna-sim. Ar Deewu!“

Tik to Kallejs bij aifgabjis, tad atnahza pa-preeksch wezza mahte un tad nabhurga zeema dak-teris, pehz kurreem mahzitajs bij stellejis.

Karterene isnahza no wahjineezes istabas pee wihra, kas leelajā lambari dohmigs us krehflu fehbeja.

„Kā Elsei klahjahs?“ Tā mahzitajs seewai praffija.

„Es bihstohs, ka ar winnu irr flikti. Pa wiffu to garro laiku winna neweenu paschu wahrdu nau runnajufi. Winna gandrihs nemas nau kustejufi un irr aufita kā almins. Tas irr tāpat, itt kā tu weenu lihki gribbetu fasilidht. Kas tad nabbadsitei notizzis? kahdas breefmitas sianas winna dabbutufi?“

„Ja, sinnams, breefmitas sianas!“ Tā mahzi-tajs fazzija un tai stabstija, to no Kalleja bija dsir-dejis, prohti ka Klawerinsch nau noslibzis un ka newarroht sinnaht, wai wehl dsihws jeb wai nomirris.

„Scho breefmigo leetu trijadā wihse warr isskai-droht. Jeb winsch us Angliju reifojohht irr nomir-ris un to jau drihs warrehs sinnaht dabbut. Jeb, Anglija atnahzis, winsch dsirdejis, ka Else apprez-jeufees un apnehmees, winnai wairs netuwotees,

tā ka schi to nedabbu sinnaht, ka winsch wehl dsih-wojohht. Jeb winsch to newarrejis panest, ka seewa pee zitta wihra gabjufi un pats issamiffufschā prahtā fewim gallu darrijis.“

Seewa ar galwo frattija un fazzija: „Wai tad tas wihrs nau fazzijis, ka skaidri sinnoht, ka ta fugge Anglija atnahkufi? Wai pats to atnahkscha-nas datumu nau awises lassijis, prohti 14. Jan-wari, schodeen preeksch trim gaddeem?“

„Nu wai effi aifmirjis, kahds bahls un balts Den-sons issfattijahs 15. Janwari, kahsu deenā?“

„To taf newarr dohmaht, ka Densons to sinna-jis, ka Klawerinsch wehl dsihwojohht!“

„Es tewim falku, wihrs,“ — tā Karterene — „Densons Klawerinu nokahwis, lai Else nepeeder-retu pirmam wihram, bet winnam, tam ohtram?“

VII.

„Kā zeenigmahtei klahjahs?“ Tā ohtrā deenā Karterene wezzai fainneezei praffija.

„Winna gan wehl dsihwo, bet Deews to nab-bago jehrinu laikam drihs pee fewis nems. Win-nas jaunpeedsimmis behrinsch jau aifgabjis. Mahte breefmigōs krampōs palikka guktoht, kad behrns bija dsimmis. Kamehr tee krampi atstahjufchees, winna itt neko wairs nau mannijufi neof fazzijufi.“

„Kad Densona kungu atpakkat gaidat?“ Tā wezzene atbildeja, lai gan labbi sinnaja, ka Densons drihs buhschoht mahjā, kā tublit redsefim.

Pee wahjineezes eet fainneeze Karterenci netahwa, fazzidama, winnai stipri effohht peefohdinahts, lai par kluffumu gabdajohht.

Karterene aifgabja. Wezzene paschdahs pee lohga un us celu skattija, fur Densonam bij janahl. Pehz kahdu brihdi dakteris arri teescham atnahza. Winsch wehl itt neko nebij dsirdejis, jo waigs bij preezigs. Saimneeze kungam pretti steidsahs un durwis at-wehra. Kungs tublit bes kaweschahs pee seewas gribbeja steigtees, bet fainneeze netahwa. Winna dakteri kehra pee rohkas, to eewilla istabā un dur-wis aifsehdsja.

„Kungs, wifš irr gaismā nahzis. Walkar wal-karā tē bij weens kungs. Tas stabstija, ka Klawe-rinsch nemas nau noslibzis un ka preeksch trim gad-deem us Angliju atpakkat nahzis. Mahzitajs to sinn un Karterene to sinn. Es esmu eedrohschina-jusees, to grahmatu attaisiht, to zeenigmahte scho-riht no Zums dabbuta. Kad no grahmatas at-flahrtu, ka Zuhš agraf no Londres buhschoht aif-braukt, ne kā tahtrafstitawas sianas Zuhš warreja aifneegt un ka Zuhš mahjā buhschoht, pirms tē tikahht fagaiditi, — tad tas man israhdijahs itt kā no listena listis.“

Densons palikka bahlaks ne kā jau arween meh-dsa buht, bet tomehr fanemdamees fazzija: „Wai trakka effi?“

„Ne, es ne-esmu wis trafka. Zuhš to labbi sin-
nat. Es nemehdsu wis Zuhš par to swescho is-
praffiht, kas tanni walkarâ pee Zums bij. Zuhš gan
labbi sinned. Es par wiffu to neko neprassu. Lai
wifs tas paleef stary Zums un stary Deewu. Bet
taggad Zums pallatdsihfees. Nudde, to darrihs.
Un të Zums 100 rublus. Es un mans wihrs
nefad pehz teem neprassifim. Behdsat. Behdsat tuh-
lit. La nauda Zums pee reisofchanas par labbu
buhš. So es Zuhš mihštoju, mihškais lungs,“ —
tâ winna raudadama un schnulstedama teiza — „es
Zuhš arween esmu mihštojufi!“

„Kur irr manna seewa?“ Tâ dakteris ihfi praffija.

„Al Deews! Zuhfu seewa? Behdsat! Winna
Zuhš wairs nepashtu. Winna irr wahja un ilgi
schinni behdu eelejâ wairs nemittihs. Ja nabbadsite
spehtu runnaht, tad arri winna fazzitu: behds! Tas
Kungs winnu pee sewis nems, itt kâ jau to nab-
bago behrnau pee sewis nehmis. Bet Zuhš —
Zums jabehds, tuhlit, zittabi Zuhš pakahrs pee
karratawahn!“

Densons weenu brihdi stahweja kâ apstulbohts,
akmina stabbam lihdsinajams un tad steidsahs fee-
was kambari.

Kad pee gultas dagahja un Elses bahlo waigu
redseja, tad tuhlit skaidri redseja, ka wairs nekahdas
zerribas nau.

Densons wezzai mahtei metta ar rohku, lai ei-
joht ahra un tad pee gultas zekôs mettahs un wai-
dedams un trihzedams galwu prespeeda pee kiffina.

Elses baltas luhpas trihzeja. Winna azzis
atdarrija un ar bailigahn azzim us wihru skat-
tija un tad bihdamees sawu waigu kiffinâ apflehpa.

Densons wahjinezei pasneedsa karroti ar sahlehmi,
bet Else fazzija:

„Es newarru. Es mirstu. Paldees Deewam!“

Tad winna fanehma wiffu sawu spehtu un wihr-
ram azzis skattidamees praffija:

„Wai winnu effi nokahwis?“

Densons nespehja atbildeht un atkal zekôs mes-
damees sawu waigu apflehpa.

„Al, mans nabbaga Klawerin!“ Tâ Else schnulsteja.

„Else,“ — tâ nu winsch issauzahs — „tewis
deht to esmu darrijis, es tewi tik gauſchi esmu mih-
štojis un nu tu manni eenihsti! Es neschehligi teeku
fohdihš — man' no tewim jafschirrahš — ſcheit
laižigi — un tur muhschigi!“

„Ne wis,“ — tâ Else raubaja — „Deews wiffu
warr peedoht — wiffu — ir —“

Tâ fazzidama Else isdissa.

Densons bija weens pats ar seewas lihki.

„Mans Deews! mans Deews!“ Wai tadeht
sawu dwehſeli esmu pahrdewis?“

Un winsch peegahja pee gultas, lohziyahš pah-
r Elses lihki un fazzija:

„Else, es tewi tik ſirsnigi esmu mihštojis. Manna
mihlestiba tewim par lahsteem palikufi. Manna

mihlestiba tewi nokahwufi. Bet ja manni taggad
wehl warri dsirdeht, tad ſiuni, ka tewi taggad wehl
ſirfnigaki mihštoju, ne kâ agral'. Tu mannim pee-
berri, mannim weenam un mannim arri palikfi lai-
žigi un muhschigi. Ja wifs tas irr teefa, ko effi
tizzejufi, — ja Deews warr peedoht, — ja kauns
un nahwesmohkas to nedarbu warr isdſchſt, tad
mehs atkal redſefimees, Else. Un tad ſatiksimees,
tad tu no mannim wairs nebihfees, manna ſirfnigi
mihštota, no mannim nokauta seewa!“

No mirstamas gultas Densons taisni gabja pee
mahzitaja. Kallejs bija pee mahzitaja un abbi us-
lehza, kad Densons eenahza, itt kâ winneem weens
kehms buhtu parahdijees.

„Zuhš effat mahzitajs,“ — tâ Densons fazzija
— „tapehz pee Zums nahku. Wai Klawerinu ſa-
gaidat? Leefat to muhka purwi ismekleht un tur
wiffu uſeſeet, kas no winna atlizzis. Winsch tur
mirra 14. Januari preeſch trim gaddeem zaur mannu
rohku. Winsch nahza pee mannim kâ pee drauga.
Es winnu esmu jau ſenn noſlihzijs. Un nu winsch
itt kâ no kappâ augſcham zehlees pee mannim nahza.
Ja es winnu nebuhtu nokahwis, tad Else mannim
nebuhtu peederrejufi. Es esmu leels grehziueeks.
Es ar labbu prahtu gribbu zeest, ko pelnijs. Wai-
ral' mannim netas nau jafalka.“

Densonu wedda zectumâ. Muhka purwis tiffa
ismeklehts un Klawerina lihkijs tur atraſts.

Densons gandrihs neko nerunnaja un pehz zittu
neko nekahroja kâ pehz pelnita ſohda. Behdejâs dee-
nâs winsch par brihnumu bij pahriwehrtrees. Matti
balti bij palikufi. Winsch iſſkattijahš kâ wezs wihrs.

Sawu grehtu winsch gauſchi noſchebloja. Kad
seewu redseja mirstoht, tad pirmo reis ſahka tizzeht,
ka weena muhschiba effoht.

Beidsiht nahwesſohdu fanehma ar pateiſſchanu
kâ wihrs un jo wairal' kâ wihrs un jo wairal' kâ
grehziueeks, kas us zittu neko nezerre, kâ us Deewa
ſchehlaſtibu.

„Ne-eevedd' muhs ceſſch kahrdinaſchanas, bet at-
peſti muhs no kauna. Amen.“

Dehla bilde.

S. W—st—t.

Pee kahda, no ohſola dehteem taiſita galbina,
zeema mahzitajs ſehdeja, pihi ſmekledams un dsit-
kâs dohmâs nogrimmis. Winna dehls, kas kâ
jauns ſtahdinsch labbâ ſemmê likts, bija ahtrumâ
leels isaudſis; tas tehnam lihdsâs ſehdeja awiſes
laſſidams, un mahte pee lamina (krahſns-preeſchſas)
ſtahwedama, tiffuſchi eſmu grohſija, lai zeppetis
nefadegg, tomehr winnas azzis arween wairal' us
dehlinu krittâ, kas nupat walkarâ bija no ſkohlas
mahjâ pahrnahzijs. Turpretti tehws retti, retti kahdu

azzumirkli dehlam azzis usmetta. „No fchi briescha tew wairs palihdsibas no mannas puffes netrubs,“ tehws pehdigi dehlu zeeschafi un ilgafi uslubfodams fazzija. „La prozesse par tawas mahtes mantibu irr taggad galla un mums par labbu isdemufees.“

„Wai tas warr teefa buht, mihtajs tehtin!“ dehls, to dsirdebams, preezigi isfauza. „Es jau buhtu pehrnaja waffara uniwersitetē (augstā skola) eestahjees, ja nebuhtu naudas trubkums bijis. Taggad es tuhlin us turreni dohschohs, bet falki tehtin, wai tas riftigi tā irr, ka mehš effam to prozessi winnejuschi?“

„Nu, nu dehlin,“ tehws lehnam atbildeja.

„Nawaijaga pahsteigtees. Tas irr un paleef taifniba, ka mehš to prozessi winnejuschi un taggad tu warresi us uniwersiteti cet!“

Dehls schohs wahrdus klausijahs ar wakkejahm auhjm, un winna firds no preeka lehza.

Diwi gaddi irr aistezejuschi; Indrikis irr jau students. Zeemā kahdas swehtdeenahs pehzpufsdreenā jaunekki, kohpā sapulzejuschees, spehlejahs un johfus taifa, tikkai mahzitaja mahjā wifs irr klus tā kappā. Wezza mahzitaja gaspascha fesch affaras flauzidama pee lohga un skattahs behdigi us kapechtu, fur winnas mihtajs laulahs draugs nesen guldihts. Bet tik ko mahte sawās behdigās dohmās nogrimmuši, ta abtri usskatta sawa dehla bildi pee scenas stahwam. Affaras tai rimstahs un bildi usskattidama ta patti sewi runna: „Peedohd, dehlin, ka es tik behdiga un schaubiga biju. Tehws nu gan irr aisgahjis faldā meerā un dufs, tomehr tu effi wehl mans, manna zerriba, mans preeks, mans firdslutteklis!“ Tē us reis durwis atverrahs un pastineeks grahmatu rohkā turredams eenahf. Mahtes firds un rohkā grahmatu lassohf fahf trihzeht, — lappina iskriht no rohkahm, un mahte patti, gultā cekrittusi, karstas behdu affaras rittina.

Tē nu mahte stahweja weena patti kōhziusch schinni pasaulē. Grahmata ta sinna stahweja, ka dehls uniwersitetē buhdams bija karfona drudsi krittis un — nomirris.

Schinni paschā briedi nahburgu meitene Annina, eenahf, kurru mahzitajs bija par audselni peenehmis. Lai gan fchi jau no gaspaschas azzihm nomanna, kas notizzis, ta neleekahs neko sinnoht, tikkai klahj tikkuschi galdu, ka warr wakkarinas usnest.

Tē us reis zekahs wezza mahzitaja gaspascha no gultas un dehla bildes preekschā nostahjusees to ar behdigahm azzihm usskatta. Winnas meesa trihzeja un ar behdu un pakluffu balfi bildi usskattidama tā runnaja: „Mahz, mans dehlin, nahz un effi mans weesis!“

Tanni paschā briedi winnas balfs aisrahwahs un eckleegdamees ta fritta pee semmes.

Annina peefstrehja tai klahf, bet kō ta fatruhlahs,

kad dsirdeja, ka gaspascha wehl ar tik ko dsirdamu balfi fazzija:

„Es esmu winnu redsejusi, un warru preezigi mirt!“

Tee bija winnas pehdigi wahrdi, ko ta schinni pasaulē runnaja.

Mahtes firds nekad peekubst,
Behrnus lohpt un mihtohf scheinan,
Mahtes firds ween tad pagurst,
Kad reds behrnu nahwē krihtam.

Tadeht, behrni, kauns un grehš
Teem, kas mahti sailmo.
Preeks un laime teem ween sels,
Kurri mahti mihto.

Grahmata, ko Jehzis Lahzens par „Swingulijusa un Pintikka“ farunnaschanohs Pehtschom Lauwinam rakstijis.

Beenijamajs Lauwina!

Lai nu gan zitti par to us mums errojahs un sawus ne-assus sohbus trinn, ka mehš eedrohschinajuschees pa scho zekku weens ohtram grahmatas rakstihf un par leetahm runnahf, ko winni tikkai par sawu ihpaschumu ween grihbetu dabuhf, tad tomehr es esmu atkal tik pahrgalwigs, ka no winnu sohbeem netrihzu, bet Tew wezzā wihšē rakstu.

Man pateesi jabrihnahs, mihtajs, ka Tu, kas gan par semmes, gan arri par pilssehtas buhschanahm un leetahm no birgermeistera lihds pascham pirtneekam jo gudri prohti runnahf, spreesf un rakstihf, taggad tik taifnu lectu, kahda ta, par ko abbi gohda wihri Swingulijus un Pintikkis farunnajahs, neisprohti. Tu raksti, lai es Tew to isskaidrojohf, tapehž ka Swingulijus un Pintikkis preeksch pilssehtneekem spaniski runnajoht.

Tu to nemas newarohf isprast, kapehž pascha pagastā newaijagohf lohses wilft, kad ohtra pagasta ispirkschanas beedribā eestahjotees, un arri to ne, kapehž mafa pagasta leelai ispirkschanas beedribai arri wehl tas labbums esjohf, ka retti fur rekruschi jadohdoht.

Us Lawas wajaschanas pirmo pufsi atbilde ihfa.

Pee mums no weena tekka tikkai weenu ahdu ween warr dihraht.

Teem, kas preeksch rekruscheem derrigi, weenā weetā ween lohses jawell, tapehž ka pehž likkumeem tur katram lohses jawell, fur winsch peerakstihf, bet ne tur arri, fur winsch dsihwo.

Wai tas Tew wehl swescha lecta?

Wai tas Tew arri swesch, ka muhsu pagasti warr sawus peederrigus arri us passī atlaist zittur dsihwoht?

Kad kahds puifis, kam lohses sawā pagastā jawell, pee kahdas winnam patihkamas ispirkschanas beedribas grihb peedohtees, tad winsch pagastā, fur lihds schim bija peerakstihf, atfakahs un teizahs eet tai pagastā deenestu mekleht, kurra beedribā grihb eedohtees.

Ta pagasta waldischana schahdu deenesta melle-taju faproht un apleezina, ka winsch tur deenestu at-raddis un tikschoht tur arri peerafstihts.

Tad nu tam pagastam, tur winsch libds schim bija peerafstihts, schis ja-atlaisch.

Bet tas pagasts, kurra ispirkschanas beedribā gribb winsch eedohtees, isdoht passii, lai dsihwo tur gribbedams.

Tawas waijafchanas ohtra pufte irr, Tu ne-isprohti, ka masa pagasta leelai ispirkschanas beedribai wehl tas labbums effoht, ka mas rekrushchu jadohdoht.

Tewis pehz, lai Tu to leetu warri lablafi fa-prast, mums ja-apsatta, kahdā wihsē rekrushti teef nemli. Par scho leetu Tu laikam nekad neka ne-effi dsirdejis?

Rekrushchus waldischana nemm pehz wiffu pagasta peederrigu dwehseles skaischa, bet ne no teem ween, kas no pagasta peederrigeem preefsch rekrushcheem geldigi.

Ja tas buhtu, ka rekrushchus nemtu pehz ta skaischa ween, kas preefsch rekrushcheem geldigi, tad, sinnams, maso pagastu ispirkschanas beedribas winnu beedreem nekahdu labbumu nenestu, kà Tu dohma.

Bet taggad maso pagastu beedribahm irr tas labbums, ka pee winnahm gandrihs wiffi tahdi ween irr, kas preefsch farra deenesta geldigi; schee, prob-tams, katre pats sawu beedribas gadda naudu maksa.

Pee leelo pagastu beedribahm turpretti paleef zaur to wiswairak tahdi, no kurru skaischa gan rekrushchi jadohd, bet kas paschi preefsch rekrushcheem nau geldigi un arri paschi gadda naudu nemaksa. Schahdi irr tee, kas nu wai wehl par jauneem, wai par wezzeem, wai arri zaur kahdu kaiti no farra deenesta swabbadi.

Kad nu wehl pee mums uj semmehm eerafa leeta, ka fainneeki preefsch sawcem deenestneekem wiffas makfafchanas nomaksa, tad leelōs pagastōs arri nauda preefsch ispirkschanas no fainneekem ween jafamaksa.

Masee pagasti irr zaur sawahm beedribahm leelohs pagastus peespeeduschii lai ispirkschanas beedribas eerikte; jo zittadi wiffi, kas ween warretu, fastreetu maso pagastu beedribas.

Wai tad nu masee pagasti ar sawahm beedribahm nau preefsch leelo pagastu labklahfchanas par pohstu?

To gan pats nu noprattisi, ka tee nau tiklai aschabi gohda wahrdi, bet pateesiba, ar ko Swingulijus masohs pagastus ar winnu ispirkschanas beedribahm nosauz.

Tē man arri japeeminn, ka Pintikkam laikam eeradduma pehz runnajoht missejees. Winsch fakka: „Tahdam wihram, kahds es, scho gaddu tur nemas nau lohjes jawelf.“ Tā winsch newarr fazzicht, ja winsch pee kahdas ispirkschanas beedribas peederr, pee kahdas winsch teizahs, ka peederroht. So tur lohschu wilkschana newaijadsiga: kad laik pagastam peenahf,

ka rekrushts-jadohd, tad jau warr gan bes kahdas lohschu wilkschanas ispirkschanas naudu aismakfaht.

Zerredams, ka Tu schai leetā skaidribu buhfi panahjis, atwaddahs no Tewis, Tawi pasemmigi fweiznadams

Taws

Tehzis Lahzenis.

Scherenga drohsch prahts.

Frantschu generalis Schereng (Cherin) waddija kahdu reisi saldatu pulku, kam farra spehkam eepreefsch bija jaet Spanijas kalnōs pa leelu breefmu pilnu zekku. Generalis usmuddinaja saldatus, lai wiffus grubtumus ar drohschibu un pazeetibu pameffoht. Kahds drohsch saldats usfauza generalim: „Zuhs gan tā warrat, generali. Zuhs seh-schat skaiskam sirgam muggurā, bet mums nab-bagu sehneem kahjahm jaet.“ Generalis nokahpa tuhlin no sirga un peedahwaja ar mihligeem wahrdeem scho saldatam. Saldats negribbeja sirgu peenemt, bet winnam bija taf japaaklausa. Tik ko saldats sedlōs sehdeja, ta kahds paslehpees eenaidneeks schahwa. Saldats kitta noschauts no sedleem semmē. „Wai redsat,“ Schereng fazzija meerigi, it kà nekās nebuhtu notizzis, „augstakā weetā arweenu wiswairak breefmas.“ Winsch kahpa meerigi sirgam muggurā un jahja tahlaf.

Isfluddinoschanas.

Wisseem zeenijameem wezzakeem un deenast-behrnu tur-retajem, kam tannis libds schim pasihstamas skohlās behrnu mahzibas laiks par garru rahdahs, daru sinnamu, ta esmu isgudrojis tahdu jaunas mohdes pumpi, ar ko behrnu audsetaji behrneem waijadsigas mahzibas behrneem pa kreifo auf warr galwā paschi cepumpeht. Zaur schahdu isgudroschanu warr pilnigi to laitu mantohht, ko behrni ar skohlā eefchanu aiskaweja.

Kas nu schahdu derrigu kunstes pumpi gribb eemantotes lai peeteizahs drihsjumā Stibbu-eelā, skahra nammā pee kunstes pumpa meistera.

Dillumuiffum.

Zeenijami prahta laudis, ar apbehdinatu firdi taggad juhfu preefschā stahjohs. Zuhs gan wehl atminnesceetes mannas nesen swinnetas kahfas, tur brauzejit sribpu sribwahm un kahjineeki trappu trappahm bija recfami kohpā steidsotees, un tur es pats kà generalis scho ehdeju pulku pahrstattiju un pats par leeltungu schkittohs, kad wiffi schee mannim klan-nidamees laimes wehleja. Taggad sawus mihlus kahjineekus un laimes wehletajus luhfsu, drihs pasteigtees sawas laimes wehleschanas pee mannis pret kahdu kulluli maijes atmainiht, lai warretu ar sawu jaunu seewinu us zinni iswilltees. So no tik daudj kahjineekem un laimes wehletajeem esmu wehdera graises dabbujis, ka, ja drihs dewizas robkas palihgu nepafneeds, warr drihs no mannis schkippelei darbs rastees.

Tihtarkippu fainneeks Muffakadessa.

Athibdedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atwehchts.

Mihgā, 6. Februar 1870.